

UMOWA nr ..... (WZÓR)

zawarta w dniu .....w Krakowie pomiędzy:

Zarządem Dróg Wojewódzkich w Krakowie ul. Głowackiego 56, 30-085 Kraków

stanowiącym jednostkę budżetową i jednostkę organizacyjną Województwa Małopolskiego z siedzibą ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków

reprezentowanym przez:

mgr inż. Martę Maj – p.o. Dyrektora

zwanym dalej Zamawiającym,

a

.....

reprezentowanym przez:

.....

zwanym dalej *Wykonawcą* z drugiej strony

zwanych łącznie *Stronami*

W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr ZDW-DN-4-271-85/16 przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, ze zm., zwanej dalej ustawą PZP) – art. 10 w związku z art. 39 i innymi, zawarta zostaje umowa o następującej treści:

ISTOTNE POSTANOWIENIA UMOWY

§ 1

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca zobowiązuje się do wykonania zadania p.n. **„OBWODNICA WOLBROMIA od ul. Miechowskiej do ul. Skalskiej – Zadanie 1: od ul. Brzozowskiej do ul. Miechowskiej”** zwanego dalej „zadaniem”.
2. Przedmiotem umowy jest wykonanie robót budowlanych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą w oparciu o dokumentację projektową dostarczoną przez Zamawiającego wraz ze świadczeniami nie będącymi robotami budowlanymi oraz w razie konieczności zabezpieczenie zabytków małej architektury, prowadzenia badań archeologicznych, zapewnienie nadzoru archeologicznego, przyrodniczego oraz ornitologicznego – w zakresie wynikającym ze szczególnych przepisów.
Podstawowe roboty wchodzące w skład zadania:
  - a) Zabezpieczenie ciągłości ruchu drogowego i pieszego na czas robót (organizacja ruchu na czas robót: projekt wraz z opiniami i zatwierdzeniami, wykonanie, utrzymanie, likwidacja);
  - b) Roboty przygotowawcze i rozbiórkowe, przebudowa ogrodzenia;
  - c) Wycinka drzew i krzewów kolidujących z inwestycją (w razie konieczności pod nadzorem ornitologicznym), nasadzenia;
  - d) Doprowadzenie słabonośnych gruntów podłoża do wymaganej nośności,
  - e) Roboty ziemne (wykopy, nasypy);
  - f) Budowa konstrukcji nawierzchni na obwodnicy i drogach przecinających budowaną obwodnicę
  - g) Budowa, rozbiórka poboczy;
  - h) Budowa chodników;
  - i) Budowa i przebudowa skrzyżowań dla skomunikowania dróg przecinających budowaną obwodnicę w tym budowa skrzyżowań typu rondo wraz z zagospodarowaniem pierścienia wewnętrznego;
  - j) Budowa, przebudowa zjazdów publicznych i indywidualnych;

- k) Budowa dróg serwisowych;
  - l) Budowa i przebudowa odwodnienia drogi wraz z odprowadzeniem wód opadowych do odbiorników, rowy drogowe, wpusty uliczne
  - m) Umocnienie skarp, umocnienie wylotów przepustów;
  - n) Budowa i przebudowa przepustów drogowych;
  - o) Budowa urządzeń ochrony środowiska;
  - p) Zabezpieczenie i przebudowa urządzeń obcych i uzbrojenia terenu wraz z opłatami za nadzór nad przebudową ze strony właścicieli sieci (w tym: sieci teletechnicznych, napowietrznych linii elektroenergetycznej nN, SN, sieci wodociągowych oraz gazowych)
  - q) Wykonanie Wykonanie nowej infrastruktury technicznej, w szczególności: ekrany ochrony akustycznej, kanalizacja deszczowa, bariery ochronne, zaprojektowanie i wykonanie oświetlenia drogi;
  - r) Montaż urządzeń bezpieczeństwa ruchu;
  - s) Stała organizacja ruchu, w szczególności: oznakowanie pionowe i poziome – grubowarstwowe chemoutwardzalne, punktowe elementy odblaskowe;
  - t) zapewnienie nadzoru archeologicznego podczas prowadzonych prac ziemnych;
  - u) Roboty wykończeniowe i porządkowe;
  - v) Wyznaczenie i montaż punktów referencyjnych oraz słupków U-1;
  - w) Stabilizacja granic pasa drogowego za pomocą słupków granicznych;
  - x) Sporządzenie inwentaryzacji powykonawczej i przygotowanie materiałów do wniosku o pozwolenie na użytkowanie,
3. Szczegółowe określenie przedmiotu zamówienia, zakres wykonania robót budowlanych, charakterystyczne parametry określające zakres robót budowlanych, ogólne właściwości funkcjonalno – użytkowe zawiera Opis przedmiotu zamówienia (OPZ) wraz z załącznikami stanowiący zał. nr 1 do SIWZ.

§ 2

Uznaje się, że umowę tworzy niniejszy formularz umowy oraz następujące dokumenty, które będą uznawane jako integralne części umowy:

- 1) Opis przedmiotu zamówienia, w tym dokumentacja projektowa, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID), specyfikacje techniczne (ST)
- 2) Oferta wybranego Wykonawcy
- 3) Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ)
- 4) Kopie umów ubezpieczenia OC i Ryzyk Budowy i Montażu.

§ 3

- 1. Zamawiający w ramach niniejszej umowy zobowiązuje się wobec Wykonawcy do dokonania wymaganych umową czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności przekazania terenu budowy oraz zapłaty umówionego wynagrodzenia zgodnie z ust. 2.
- 2. **Strony zgodnie ustalają wynagrodzenie ryczałtowe za wykonanie przedmiotu umowy w wysokości .....zł (słownie: .....) brutto.**
- 3. Ustalona przez Strony wysokość wynagrodzenia nie ulega zmianie przez cały czas trwania umowy, z zastrzeżeniem ust. 4.
- 4. Przewiduje się możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, w przypadku zmiany:
  - 1) stawki podatku od towarów i usług,
  - 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
  - 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne– jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez Wykonawcę, na zasadach określonych poniżej.

5. Wpływ zmian, o których mowa w ust. 4, na koszty wykonania zamówienia winien zostać wykazany przez stronę, która wnioskuje o zmianę wysokości wynagrodzenia. W ramach wykazania tego wpływu należy przedstawić kalkulację kosztów wykonania zamówienia z uwzględnieniem zaistniałej zmiany będącej jego podstawą.
6. W przypadku wykazania wpływu zmian, o których mowa w ust. 4, na koszty wykonania zamówienia przez Wykonawcę, stosowna zmiana wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, nastąpi na mocy pisemnego aneksu do niniejszej umowy.
7. Wykonawca w terminie 14 dni od daty zawarcia niniejszej umowy przedstawi pisemnie **Szczegółową Kalkulację Kosztów** wykonania zamówienia w momencie składania oferty na wykonanie zamówienia stanowiącego przedmiot niniejszej umowy:
  - 1) stawki podatku od towarów i usług,
  - 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
  - 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne.

Kalkulacja ta będzie stanowiła bazowy materiał porównawczy w stosunku do kalkulacji wtórnej, o której mowa w ust. 5, w przypadku wnioskowania przez którąkolwiek ze stron o zmianę wysokości wynagrodzenia.

8. Poza przypadkami wyraźnie przewidzianymi w umowie uznaje się, że Wykonawca uwzględnił wszelkie dodatkowe elementy zamówienia, nieokreślone szczegółowo, ale niezbędne dla wykonania przedmiotu umowy, a wynagrodzenie w całości obejmuje wszelkie ryzyko i wszelkie okoliczności zaistniałe w związku z wykonywaniem przedmiotu umowy, w tym ceny wszelkich materiałów lub usług, a także wszelkie prace i wydatki dodatkowe, bądź inne czy to odrębnie lub szczegółowo wymienione, bądź określone w umowie czy nie, które albo są nieodzowne w celu wykonania i ukończenia przedmiotu umowy, albo mogą się stać nieodzowne w celu przewyciężenia takich ryzyk lub nieprzewidzianych okoliczności przed wykonaniem przedmiotu umowy.
9. **Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione zostało na kwotę wynoszącą 10 % wynagrodzenia określonego w ust. 2, tj. .... zł.**
10. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w formie .....
11. W przypadku zaistnienia na gruncie zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w ramach niniejszej sytuacji opisanej w art. 150 ust. 7 ustawy PZP, tj. wniesienia przez Wykonawcę zabezpieczenia w innej formie niż w pieniądzu na okres krótszy niż cały okres, na jaki zabezpieczenie ma być wniesione, niniejszym Wykonawca oświadcza, iż zobowiązuje się do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia na kolejne okresy najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu ważności dotychczasowego zabezpieczenia wniesionego w innej formie niż w pieniądzu.

W razie niewywiązania się przez Wykonawcę z obowiązku, o który mowa wyżej, Zamawiający zmieni formę na zabezpieczenie w pieniądzu poprzez wypłatę kwoty z dotychczasowego zabezpieczenia zgodnie z art. 150 ust. 8 ustawy PZP.

Niewywiązanie się przez Wykonawcę z przedmiotowego obowiązku będzie uznane za nienależyte wykonywanie niniejszej umowy.
12. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady wynosi 30 % wysokości zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 9.
13. Zwrot zwalnianej części zabezpieczenia po wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 70 % zabezpieczenia nastąpi w terminie 30 dni od dnia wykonania przedmiotu umowy i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane zgodnie z § 4 ust. 5.
14. Zwrot zabezpieczenia pozostawionego na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady nastąpi w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady określonego w § 4 ust. 8.
15. Zamawiający nie wyraża zgody na tworzenie zabezpieczenia należytego wykonania poprzez potrącenia z wynagrodzenia należnego Wykonawcy w trybie określonym w art. 150 ust. 3 ustawy PZP.
16. Wykonawca oświadcza, iż zrzeka się prawa do odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku niedokonania przez Zamawiającego zwrotu zabezpieczenia w terminach wynikających z ust. 13 i 14,

jeżeli Wykonawca przed upływem danego terminu nie złożył do Zamawiającego wniosku o zwrot konkretnej części (kwoty) zabezpieczenia.

17. W przypadku nienależytego wykonania zamówienia zabezpieczenie wraz z powstałymi odsetkami staje się własnością Zamawiającego i będzie wykorzystane do zgodnego z umową wykonania robót i do pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi za wykonane roboty.
18. W sytuacji dokonania zmiany postanowień umowy polegających na udzieleniu zamówień dodatkowych Wykonawca zobowiązany będzie do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w zakresie obejmującym ich przedmiot na warunkach określonych niniejszą umową.

§ 4

1. Termin rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy:
  - 1) rozpoczęcie realizacji przedmiotu umowy nastąpi w okresie 7 dni kalendarzowych od daty zawarcia umowy;
  - 2) Zamawiający przekaze Wykonawcy teren budowy w ciągu 14 dni kalendarzowych od daty zawarcia umowy; Wykonawca zobowiązany jest do upływu tego terminu dostarczyć Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie wymaganej umowy ubezpieczenia OC i opłaconej polisy ubezpieczenia dla ryzyk budowy i montażu zgodnie z § 9 ust. 8;
  - 3) Wykonawca rozpocznie roboty budowlane w terminie do 21 dni kalendarzowych od przekazania przez Zamawiającego terenu budowy; Wykonawca zobowiązany jest do upływu tego terminu dostarczyć Zamawiającemu uzgodniony projekt organizacji ruchu na czas prowadzenia robót, Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia oraz Program Zapewnienia Jakości.
2. Wykonawca zapewni organizację ruchu na czas robót (projekt, wykonanie, utrzymanie, likwidacja).
3. Teren budowy jest określony w dokumentacji projektowej i decyzji ZRID.
4. **Termin realizacji całości przedmiotu umowy: 15 miesięcy od daty zawarcia umowy.**
5. Strony ustalają, że dniem wykonania przedmiotu umowy jest dzień określony końcowym protokołem odbioru robót, który stanowi wyłączny dokument potwierdzający wykonanie przedmiotu umowy.
6. Jeżeli Wykonawca wykonuje przedmiot umowy w sposób wadliwy albo sprzeczny m.in. z umową, Zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Zamawiający może powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie przedmiotu umowy innej osobie na koszt Wykonawcy na co Wykonawca oświadcza, że wyraża zgodę.
7. Wykonawca na piśmie najpóźniej w terminie 14 dni kalendarzowych przed upływem terminu realizacji przedmiotu umowy wskazanego w ust. 4 zawiadomi pisemnie Zamawiającego o zakończeniu wykonania przedmiotu umowy i jego gotowości do dokonania odbioru końcowego. Gotowość przedmiotu umowy do odbioru końcowego winna być udokumentowana dołączonymi do zawiadomienia dokumentami budowy, tj.:
  - a) oświadczenie Wykonawcy o zgodności i kompletności wykonania przedmiotu umowy z warunkami niniejszej umowy,
  - b) oryginał dzienników budów z wpisem Kierownika budowy o zakończeniu robót budowlanych i potwierdzenie tego wpisu przez branżowych inspektorów nadzoru,
  - c) oświadczenie Kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego zgodnie z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami, a także że teren budowy został doprowadzony do należytego stanu i porządku, a także w razie korzystania - drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu; oświadczenie powinno być potwierdzone przez branżowych Inspektorów Nadzoru.
  - d) inwentaryzacja geodezyjna powykonawcza z wpisem uprawnionego geodety o zgodności wykonanych zinventaryzowanych robót z projektem,
  - e) protokoły badań i sprawdzeń,
  - f) potwierdzenie, zgodnie z odrębnymi przepisami, odbioru wykonanych przyłączy.Zamawiający zobowiązuje się najdalej w ciągu 14 dni kalendarzowych od daty otrzymania zawiadomienia o zakończeniu robót dokonać czynności odbioru robót.
8. **Wykonawca oświadcza, że udziela Zamawiającemu rękojmi za wady oraz gwarancji jakości na wykonany przedmiot umowy na okres ..... miesięcy licząc od daty odbioru końcowego przedmiotu**

umowy, o którym mowa w ust. 5, z wyłączeniem oznakowania poziomego grubowarstwowego, na które udziela 60-miesięcznej gwarancji jakości i rękojmi za wady licząc od daty odbioru końcowego przedmiotu umowy, zgodnie z ofertą stanowiącą zał. do niniejszej umowy.

§ 5

Planowane jest zgłoszenie zadania do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W przypadku otrzymania dofinansowania z EFRR Wykonawca będzie zobowiązany do stosowania wymogów związanych z promocją projektu polegającą na wykonaniu i ustawieniu tablic informacyjnych, pamiątkowych, stosowania logo programu RPO w dokumentach budowy.

§ 6

1. Wykonawca przedłoży harmonogram realizacji przedmiotu zamówienia i płatności w okresie do 28 dni kalendarzowych od daty zawarcia umowy, uwzględniający planowane ilości środków finansowych. Zamawiający zastrzega możliwość zmiany ilości środków na poszczególne lata. Wprowadzenie zmian w harmonogramie nie będzie traktowane jako zmiana umowy i nie będzie wymagało zawarcia aneksu do umowy.
2. W miarę potrzeb oraz postępu robót Wykonawca jest zobowiązany do aktualizacji harmonogramu robót i harmonogramu płatności. Wszystkie te zmiany wymagają akceptacji Zamawiającego. Jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni kalendarzowych nie zgłosi zastrzeżeń do aktualizacji harmonogramu realizacji przedmiotu zamówienia i harmonogramu płatności przyjmuje się, że akceptuje zaktualizowany harmonogram.
3. Aktualizacja powołanych w ust. 2 dokumentów nie ma żadnego wpływu na zmianę umownego terminu zakończenia robót.
4. Zamawiający wypłaci Wykonawcy należne mu wynagrodzenie w terminie do 30 dni kalendarzowych od daty wpływu faktury do Zamawiającego. Jako termin dokonania zapłaty wynagrodzenia uważany będzie dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
5. Zamawiający nie przewiduje udzielenia zaliczki.

ZASADY WYKONYWANIA ROBÓT

§ 7

1. Współpraca na terenie budowy

Zamawiający dopuszcza wyrażenie zgody na równoczesne wykonywanie robót nie objętych umową na przedmiotowe zamówienie na terenie budowy przez inny Podmiot pod warunkiem, że wykonywanie robót przez inny podmiot nie będzie powodowało utrudnień w wykonywaniu przedmiotu umowy przez Wykonawcę, wydłużenia czasu niezbędnego do wykonania przedmiotu umowy czy wzrostu kosztów przedmiotu umowy. W przypadku wyrażenia zgody przez Zamawiającego uzgodnienie szczegółów tej współpracy na terenie budowy pozostawia się w gestii Wykonawców, którzy będą uprawnieni do ustalenia między sobą, warunków i odpowiedzialności za prowadzenie robót na terenie budowy. Z tytułu wykonywania w/w robót Wykonawcy nie będą przysługiwać żadne roszczenia, a w szczególności o zmianę terminu wykonania zamówienia.

2. Zasady porozumiewania się stron

Porozumiewanie się stron w sprawach związanych z wykonywaniem robót oraz dotyczących interpretowania umowy odbywać się będzie poprzez zapisy w dzienniku budowy oraz co do zasady w drodze korespondencji pisemnej doręczanej adresatom za pokwitowaniem, przy czym dopuszcza się porozumiewanie w drodze e-mail i faksowej.

3. Narady koordynacyjne

- 1) Organizowanie narad koordynacyjnych z udziałem przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i inspektorów nadzoru oraz innych zaproszonych osób należy do obowiązków Zamawiającego. Celem narad koordynacyjnych będzie omawianie bieżących spraw dotyczących wykonania i zaawansowania robót. Terminy narad koordynacyjnych będzie ustalał Zamawiający.

- 2) Narady będą prowadzone i protokołowane przez Zamawiającego, a kopie protokołu będą dostarczone wszystkim osobom zaproszonym na naradę.

OBOWIĄZKI I PRAWA ZAMAWIAJĄCEGO

§ 8

1. Obowiązki Zamawiającego

Zamawiający zobowiązuje się wobec Wykonawcy do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem i nadzorowaniem robót w terminach i na zasadach określonych w umowie, na podstawie art. 647 Kodeksu Cywilnego (KC) i ustawy – Prawo budowlane (PB).

2. Przekazanie terenu budowy

Zamawiający protokołarnie przekaże Wykonawcy teren budowy, o którym mowa w § 4 ust. 3, w terminie podanym w § 4 ust. 1 pkt 3.

3. Personel Zamawiającego

- 1) Zamawiający ustanowi inspektorów nadzoru inwestorskiego.
- 2) Szczegółowy zakres obowiązków Zamawiającego wynika z niniejszej umowy oraz przepisów PB i ma na celu zabezpieczenie interesów Zamawiającego i przyszłych użytkowników.
Do podstawowych obowiązków Zamawiającego należy w szczególności:
  - a) pełnienie nadzoru nad realizacją robót i administrowanie umową w charakterze pełnomocnika Zamawiającego,
  - b) kierowanie czynnościami uprawnionych inspektorów nadzoru inwestorskiego,
  - c) w uzasadnionych przypadkach może on polecić wykonawcy wstrzymanie lub opóźnienie rozpoczęcia jakichkolwiek czynności w ramach robót. Wykonawca zwolniony będzie z odpowiedzialności zarówno prawnej jak i finansowej za skutki wykonania polecenia Zamawiającego polegającego na wstrzymaniu lub opóźnieniu rozpoczęcia jakichkolwiek robót, jeżeli polecenie to narusza umowę, decyzje organów administracji, prawo o czym Wykonawca powinien zawiadomić na piśmie Zamawiającego.
- 3) Osobą do kontaktów z Wykonawcą ustanowioną przez Zamawiającego jest .....

OBOWIĄZKI I PRAWA WYKONAWCY

§ 9

1. Obowiązki Wykonawcy

- 1) Wykonawca zobowiązuje się do wykonania ustalonego w umowie przedmiotu zamówienia publicznego zgodnie z Szczegółowym zakresem rzeczowy zadania i dokumentacją projektową, zasadami wiedzy technicznej oraz specyfikacjami technicznymi i oddania go zamawiającemu w terminie i na zasadach ustalonych w umowie.
- 2) Wykonawca przedmiot umowy realizował będzie siłami własnymi lub za pomocą podwykonawców zgodnie z zakresem rzeczowym określonym w ofercie.
- 3) Wykonawca i wszyscy jego przedstawiciele i podwykonawcy będą działali zgodnie z zapisami niniejszej umowy oraz będą wspierać Zamawiającego we wszystkich czynnościach technicznych i administracyjnych związanych z realizacją kontraktu. Wykonawca będzie z najwyższą starannością współpracował z Zamawiającym na jego rzecz w całym okresie realizacji kontraktu celem terminowego, oszczędnego oraz skutecznego wykonania przedmiotu umowy.
- 4) W przypadku, gdyby postęp robót budowlanych nie był zadowalający, do obowiązków Wykonawcy będzie należało poinformowanie Zamawiającego o wszystkich środkach, które należy podjąć w celu zaradzenia zaistniałej sytuacji oraz wypełnienia zobowiązań wynikających z Umowy.

2. Polecenia, inspekcje i audyty

- 1) Wykonawca zobowiązany jest wykonywać wszystkie polecenia (pisemnie, faksem lub telefonicznie potwierdzone niezwłocznie pocztą) Zamawiającego wydawane zgodnie z przepisami prawa i wszystkimi postanowieniami umowy. Polecenia Zamawiającego nie mogą być sprzeczne z postanowieniami umowy, dokumentacji projektowej, z przepisami prawa i nie mogą prowadzić do

wzrostu kosztu przedmiotu umowy oraz do przedłużenia czasu niezbędnego do wykonania przedmiotu umowy.

- 2) Na żądanie instytucji finansującej wykonawca udostępni jej w czasie inspekcji wszystkie swoje rachunki i zapisy dotyczące wykonywania umowy oraz pozwoli na przeprowadzenie audytu przez audytorów wyznaczonych przez instytucję finansującą.

3. Podwykonawcy

1. Wykonawca przedmiot Umowy będzie realizował siłami własnymi lub przy pomocy Podwykonawców w zakresie .....
2. Procedura zawierania umów o podwykonawstwo i zgłaszania Podwykonawców Zamawiającemu w przypadku zmiany umowy i wykonywania przedmiotu umowy przy pomocy podwykonawców:
  - 1) Zgodnie z art. 143 b ust. 1 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy. Przedłożenie Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane musi nastąpić nie później niż 14 dni przed planowanym skierowaniem Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do wykonania robót.
  - 2) Na podstawie art. 143b ust. 3 ustawy PZP, jak również art. 647¹ § 2 KC Zamawiający może zgłosić pisemne zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od daty przedłożenia mu projektu do akceptacji.
  - 3) Zgodnie z art. 143 b ust. 5 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane jest obowiązany do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.
  - 4) Na podstawie art. 143b ust. 6 ustawy PZP, jak również art. 647¹ § 2 KC Zamawiający może zgłosić pisemny sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od daty przedłożenia mu umowy do akceptacji.
  - 5) Zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń lub sprzeciwu, o których mowa w pkt 2 i 4, nastąpi w przypadku, gdy przedłożony projekt umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane:
    - a) nie spełnia wymagań określonych przez Zamawiającego, o których mowa w pkt 6,
    - b) przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w pkt 7 oraz art. 143b ust. 2 ustawy PZP.
  - 6) Podstawą zgłoszenia przez Zamawiającego określonych w pkt 2 zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub określonego w pkt 4 sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie w szczególności niespełnienie następujących wymagań:
    - a) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji powinny zawierać wszystkie istotne postanowienia umowy, w tym powinny zawierać oznaczenie stron umowy, powinny określać zakres prac powierzanych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, termin realizacji umowy, warunki płatności oraz wynagrodzenie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy; przedkładana Zamawiającemu do akceptacji umowa o podwykonawstwo powinna być dodatkowo kompletnie oznaczona oraz podpisana przez osoby uprawnione do reprezentacji jej stron wraz z okazaniem albo wskazaniem stosownych dokumentów potwierdzających uprawnienia do reprezentacji; projekty umów oraz umowy niezawierające jakiegokolwiek z wyżej wymienionych wymaganych elementów nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
    - b) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji przewidujące formę tworzenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez potrącenia z należności za wykonane przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę prace nie będą akceptowane przez Zamawiającego;

- c) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji powinny przewidywać dokonywanie wszelkich odbiorów prac wykonanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców przy udziale przedstawiciela Zamawiającego, zawierać zastrzeżenie, iż odbiór dokonany bez udziału przedstawiciela Zamawiającego będzie nieskuteczny oraz stanowić konieczność określania w protokołach odbioru zakresu rzeczowego i finansowego (wartości) odbieranych prac; projekty umów oraz umowy nie zawierające przedmiotowych postanowień nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - d) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo w przedmiocie robót budowlanych obowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu wraz z projektem takiej umowy zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o treści zgodnej z przedkładanym projektem umowy; projekty umów bez dołączonej zgody Wykonawcy lub z zastrzeżeniami Wykonawcy nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - e) w przypadku zawierania umów o podwykonawstwo przez Wykonawcę działającego wspólnie (np. w formie konsorcjum) będą one zawierane w imieniu i na rzecz wszystkich podmiotów będących Wykonawcą, a Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu wraz z umową o podwykonawstwo stosownych dokumentów potwierdzających spełnienie tego obowiązku; nieprzestrzeganie tego obowiązku w przypadku umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, będzie skutkowało brakiem akceptacji takich umów przez Zamawiającego;
  - f) brak określenia w projekcie umowy oraz w umowie o podwykonawstwo wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za wykonanie robót będących przedmiotem tej umowy w sposób umożliwiający odniesienie do odpowiadającego mu wynagrodzenia Wykonawcy za te roboty wynikającego ze złożonej przez niego oferty i określonego w niniejszej umowie, w szczególności cen jednostkowych wynikających ze Szczegółowej Kalkulacji Cenowej, o której mowa w § 11 ust. 2 pkt 5.
  - g) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji winny respektować wymagania wynikające z obowiązujących regulacji prawa pracy, w tym wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę i/lub minimalnej stawki godzinowej w odniesieniu do pracowników Podwykonawcy; projekty umów oraz umowy nierespektujące wymagań obowiązującego prawa nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - h) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji nie przewidujące limitu łącznej wysokości kar umownych na poziomie maksymalnie kary za odstąpienie od umowy nie będą akceptowane przez Zamawiającego.
- 7) Termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.
- 8) Niezgłoszenie przez Zamawiającego w terminie określonym w pkt 2 pisemnych zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, uważa się za akceptację projektu umowy przez Zamawiającego.
- 9) Niezgłoszenie przez Zamawiającego w terminie określonym w pkt 4 pisemnego sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego.
- 10) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych w pkt 1 i 3 skutkowało będzie nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie oraz traktowane będzie jako niezgłoszenie Podwykonawcy, w związku z czym nie będzie skutkowało powstaniem po stronie Zamawiającego solidarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.
- 11) Zawarcie umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, na warunkach odmiennych niż zaakceptowane przez Zamawiającego uważa się za niezgłoszenie

Podwykonawcy, w związku z czym zawarcie takiej umowy nie skutkuje powstaniem po stronie Zamawiającego solidarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.

- 12) Zamawiający zastrzega sobie prawo odstąpienia od Umowy bez skutków prawnych, w tym uiszczania kar ze strony Zamawiającego, w przypadku minimum dwukrotnego naruszenia przez Wykonawcę zasad zgłaszania Podwykonawców, o których mowa w pkt 1 i 3, w terminie 30 dni od powzięcia informacji o powyższej okoliczności.
  - 13) Zgodnie z art. 143 b ust. 8 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane jest obowiązany do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są usługi lub dostawy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy. Obowiązek przedkładania Zamawiającemu umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są usługi lub dostawy, dotyczy jedynie umów o wartości wyższej niż 50 000,00 zł lub o wartości równej, bądź przekraczającej 0,5 % wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego.
  - 14) Przedłożenie Zamawiającemu umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są usługi lub dostawy nie powoduje powstania po stronie Zamawiającego solidarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.
  - 15) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych w pkt 13 skutkować będzie nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie.
  - 16) Jeżeli przedłożona Zamawiającemu umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są usługi lub dostawy, przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w pkt 7 oraz art. 143b ust. 2 ustawy PZP, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej w wysokości określonej w niniejszej Umowie.
  - 17) Do umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są usługi lub dostawy, zastosowanie ma zapis pkt 6 lit. e.
  - 18) Procedurę zawierania umów o podwykonawstwo określoną w pkt 1 – 17 stosuje się do:
    - a) wszelkich zmian umów o podwykonawstwo, o których mowa w pkt 1, 3 i 13,
    - b) zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi Podwykonawcami.
3. Realizacja Umowy w przypadku powierzenia części zamówienia do wykonania Podwykonawcom:
- 1) W przypadku wskazania przez Wykonawcę w ofercie zamiaru powierzenia części zamówienia do wykonania Podwykonawcom Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu w terminie 28 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy Wykazu Podwykonawców biorących udział w realizacji zamówienia, określającego zakres prac powierzonych do wykonania danemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy oraz dane poszczególnych umów o podwykonawstwo. Jeżeli powierzenie przez Wykonawcę części zamówienia do wykonania Podwykonawcom nastąpi dopiero w toku realizacji niniejszej Umowy na warunkach określonych w § 16 ust. 1 pkt 6 Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie przedłożyć Zamawiającemu aktualizację Wykazu określonego powyżej.
  - 2) W Wykazie, o którym mowa w pkt 1, ujawniony powinien być każdy Podwykonawca oraz dalszy Podwykonawca uczestniczący w realizacji niniejszej Umowy bez względu na przedmiot zawartej z nim umowy o podwykonawstwo, z zastrzeżeniem obowiązku jego uprzedniego zgłoszenia Zamawiającemu, jeżeli dana umowa o podwykonawstwo podlega obowiązkowi zgłoszenia zgodnie z pkt 5.
  - 3) Każda zaistniała w okresie realizacji niniejszej Umowy zmiana w zakresie danych objętych Wykazem, o którym mowa w pkt 1, będzie wymagała dokonania stosownej aktualizacji Wykazu w terminie niezwłocznym od jej zaistnienia.
  - 4) Wykonawca nie powierzy Podwykonawcom wykonania innego zakresu zamówienia niż wskazany w ofercie bez uprzedniego ujawnienia informacji w tym przedmiocie w ramach Wykazu, o którym mowa w pkt 1, z zastrzeżeniem pkt 5.
  - 5) W zakresie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy obejmującego zamówienie na roboty budowlane zarówno Podwykonawcy, którym Wykonawca powierzył wykonanie części zamówienia określonego w złożonej ofercie, jak i Podwykonawcy, którym w toku realizacji niniejszej Umowy na warunkach określonych w § 16 ust. 1 pkt 6 powierzone zostaną do wykonania dalsze prace, podlegają obowiązkowi uprzedniego zgłoszenia Zamawiającemu

zgodnie z określoną w ust. 2 procedurą zawierania umów o podwykonawstwo. Powyższy obowiązek dotyczy również umów zawieranych z dalszymi Podwykonawcami.

- 6) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych procedurą zawierania umów o podwykonawstwo, o której mowa w ust. 2, stanowi podstawę do natychmiastowego odsunięcia Podwykonawcy przez Zamawiającego lub żądania od Wykonawcy odsunięcia przedmiotowego Podwykonawcy od realizacji udzielonego Wykonawcy zamówienia publicznego. Niniejszy zapis nie wyklucza innych uprawnień Zamawiającego określonych w niniejszej Umowie.
- 7) Wykonawca jest w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy oraz ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub uchybienia Wykonawcy.
- 8) W zakresie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy obejmującego zamówienie na roboty budowlane odbiory prac wykonywanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, muszą być dokonywane przy udziale przedstawiciela Zamawiającego zgodnie z ust. 2 pkt 6 lit. c.
- 9) Zamawiający dokona odbioru wykonanych w ramach podwykonawstwa robót budowlanych stanowiących przedmiot niniejszej Umowy poprzez sporządzenie protokołu przy udziale przedstawicieli Zamawiającego, Wykonawcy oraz Podwykonawcy (dalszego Podwykonawcy) robót budowlanych.
- 10) Wykonawca jest zobowiązany do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań wobec Podwykonawców i dalszych Podwykonawców, którzy uczestniczą w realizacji niniejszej Umowy. Nieterminowe regulowanie wymagalnych zobowiązań wobec Podwykonawców i dalszych Podwykonawców skutkuje nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie i stanowi nienależyte wykonanie umowy, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 5).
- 11) W zakresie przedmiotu niniejszej Umowy obejmującą zamówienie na roboty budowlane, w realizacji którego uczestniczą Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy, warunkiem wypłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy za wykonanie tych robót jest przedłożenie wraz z fakturą dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom biorącym udział w realizacji tych robót, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, lub którzy zawarli przedłożone Zamawiającemu umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi. Wraz z przedmiotowymi dowodami zapłaty wynagrodzenia Wykonawca winien przedłożyć listę Podwykonawców i dalszych Podwykonawców biorących udział w realizacji odebranych robót, których dotyczy wystawiona przez Wykonawcę faktura, uwzględniającą zestawienie kwot należnych Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom.
- 12) W przypadku nieprzedłożenia przez Wykonawcę dowodów zapłaty wynagrodzenia, o których mowa w pkt 11, kwota wynagrodzenia odpowiadająca nieprzedstawionym dowodom zapłaty zostanie przez Zamawiającego złożona do depozytu sądowego na podstawie art. 143c ust. 5 pkt 2 ustawy PZP, zgodnie z art. 467 – 470 KC lub Zamawiający dokona w tym zakresie bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom, o których mowa w pkt 11, na zasadach określonych w art. 143c ustawy PZP, przy czym Zamawiający umożliwi Wykonawcy uprzednie zgłoszenie uwag w zakresie określonym w art. 143c ust. 4 ustawy PZP w terminie 7 dni od dnia doręczania mu informacji w tym przedmiocie.
- 13) W sytuacji określonej w pkt. 12 Wykonawcy nie przysługują od Zamawiającego odsetki, o których mowa w art. 481 KC – Wykonawca niniejszym oświadcza, iż zrzeka się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.
- 14) W przypadku realizacji niniejszej umowy z udziałem Podwykonawców warunkiem wypłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy objętego fakturą końcową, o której mowa w §11 ust 2pkt.1 lit.c), jest przedłożenie wraz z tą fakturą dowodów zapłaty wszelkich należności przysługujących Podwykonawcom (i dalszym Podwykonawcom) biorącym udział w realizacji umowy, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, lub którzy zawarli przedłożone Zamawiającemu

umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi. Wraz z przedmiotowymi dowodami zapłaty Wykonawca winien przedłożyć listę Podwykonawców (i dalszych Podwykonawców) biorących udział w realizacji niniejszej umowy uwzględniając zestawienie kwot zapłaconych Podwykonawcom (i dalszym Podwykonawcom).

- 15) Wykonawca jest w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy oraz ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub uchybienia Wykonawcy.
- 16) W przypadku spełnienia świadczenia przez Zamawiającego względem podwykonawcy w sytuacjach określonych art. 647¹ KC i innych, z których wynikać może odpowiedzialność solidarna Zamawiającego i Wykonawcy, w tym Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, strony umowy zgodnie oświadczają oraz ustalają, iż w takich przypadkach Wykonawca zobowiązany jest do zwrotu całości świadczenia uregulowanego przez Zamawiającego na rzecz podwykonawcy, z którym Wykonawca zawarł umowę. Zapisy umowy konsorcjum lub innej umowy przewidującej wspólne wykonanie przedmiotu zamówienia określające inny sposób odpowiedzialności Wykonawcy, w tym Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, nie wiążą Zamawiającego, a Wykonawca (Wykonawcy) oświadcza, że powyższa ciężąca na nim odpowiedzialność jest mu znana i wyraża na nią zgodę.
- 17) Strony zgodnie ustalają, iż Wykonawca, w tym Wykonawcy wspólnie ubiegający się o zamówienie, jest zobowiązany do należytego wykonania umowy z podwykonawcą, w tym do zapłaty całości wynagrodzenia za wykonane przez niego prace (roboty) stanowiące przedmiot tej umowy (za wykonany przedmiot umowy). Zobowiązanie to stanowi jednocześnie jedno z podstawowych zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego, a jego niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest równoznaczne z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez Wykonawcę, o którym mowa powyżej, umowy z Zamawiającym.

4. Personel i sprzęt Wykonawcy

- 1) Do wykonywania samodzielnych funkcji przy realizacji robót, Wykonawca zatrudni personel wymieniony w załączonym do oferty wykazie podstawowego personelu, lub inny personel zaakceptowany przez Zamawiającego. Zaakceptuje on każde proponowane zastąpienie podstawowego personelu jedynie wtedy, kiedy odnośne kwalifikacje i zdolności proponowanego personelu, będą takie same lub wyższe niż personelu wymienionego w wykazie.
- 2) Jeżeli Zamawiający zwróci się do wykonawcy z żądaniem usunięcia określonej osoby, która należy do personelu wykonawcy lub jego podwykonawcy oraz uzasadni swoje żądanie, to wykonawca zapewni, że osoba ta w ciągu siedmiu dni opuści teren budowy i nie będzie miała żadnego dalszego wpływu i związku z czynnościami związanymi z wykonywaniem umowy.
- 3) Przy realizacji robót wykonawca użyje podstawowy sprzęt wymieniony w ST, lub też inny sprzęt w przypadku gdy jego wydajność i jakość będą takie same lub wyższe jak wymienione w ST.

5. Zapewnienie dostępu do terenu budowy

Wykonawca ma obowiązek zapewnienia Zamawiającemu, wszystkim osobom upoważnionym przez niego, jak też innym uczestnikom procesu budowlanego, dostępu do terenu budowy i do każdego miejsca, gdzie roboty w związku z umową będą wykonywane. Wykonawca z tego tytułu nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody spowodowane wyłącznie przez przedstawicieli Zamawiającego w związku z zapewnieniem im dostępu do placu budowy.

6. Dokumentacja budowy

- 1) Wykonawca zobowiązany jest przechowywać umowę i dokumentację projektową Zamawiającego i prowadzić na bieżąco następujące dokumenty budowy w formie zgodnej z art. 3 pkt 13 i art. 46 PB:
  - a) dziennik budowy
  - b) projekt budowlany i Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID), Zgłoszenie robót
  - c) projekt wykonawczy, rysunki, opisy, specyfikacje techniczne i przedmiar robót stanowiące podstawę wykonywania robót budowlanych
  - d) protokoły odbiorów robót

- e) dokumentację powykonawczą.
- 2) Do obowiązków Wykonawcy należy też opracowanie i przekazanie Zamawiającemu następujących dokumentów:
  - a) projektu organizacji robót,
  - b) szczegółowego harmonogramu robót i finansowania,
  - c) planu BIOZ,
  - d) programu zapewnienia jakości
  - e) umów ubezpieczenia.

7. Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia

Wykonawca ma obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podczas wykonywania wszystkich czynności na terenie budowy zgodnie z planem BIOZ. Za nienależyte wykonanie tych obowiązków będzie ponosił odpowiedzialność odszkodowawczą zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

8. Ubezpieczenia należące do obowiązków Wykonawcy

- 1) Wykonawca zobowiązuje się do zawarcia umów ubezpieczenia na okres od daty przekazania Wykonawcy przez Zamawiającego terenu budowy do daty odbioru końcowego + 3 miesiące na kwoty określone poniżej dla następujących wypadków, które są spowodowane zagrożeniami stanowiącymi ryzyko Wykonawcy i ryzyko Zamawiającego:
  - a) szkody w dokumentacji projektowej, w robotach, urządzeniach i materiałach oraz w dokumentacji budowy
  - b) wady i braki w dokumentacji projektowej Wykonawcy
  - c) szkody w mieniu stanowiącym własność Zamawiającego (oprócz robót, urządzeń, materiałów i sprzętu) powstałe w związku z wykonywaniem umowy
  - d) nieszczęśliwe wypadki
  - e) szkody osób trzecich;

Zagrożenia opisane w lit. a – e powinny być ubezpieczone zgodnie z wymaganym zakresem ubezpieczenia określonym w poniższej tabeli:

- 2) Wymagania ubezpieczeniowe:

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ:

polisa oddzielna OC dla kontraktu

Postanowienia ogólne dotyczące ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	
Ubezpieczający	Wykonawca (strona odpowiedzialna za zawarcie i utrzymanie w mocy wymaganych ubezpieczeń)
Ubezpieczony	Wykonawca, podwykonawcy (jeśli wykonawca deklaruje ich zatrudnienie)
Okres ubezpieczenia dla umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	od daty przekazania Wykonawcy przez Zamawiającego terenu budowy do daty odbioru końcowego + 3 miesiące (dla kontraktów trwających dłużej niż 1 rok – polisa może być wystawiona na okres 1 roku z obowiązkiem złożenia nowej polisy przed terminem zakończenia poprzedniej polisy)
Wymagany zakres ubezpieczenia	suma ubezpieczenia i udział własny
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody na osobie lub w mieniu wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej i użytkowaniem mienia oraz szkody wynikające z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (o.c. deliktowa i kontraktowa). Uwaga: Zamawiający wymaga odrębnej polisy do przedmiotowego kontraktu, obejmującej zakresem ubezpieczenia przedmiot zamówienia.	suma gwarancyjna: nie mniej niż równowartość 100% wartości kontraktu brutto (nie więcej niż 10 mln zł) na jedno i wszystkie zdarzenia limit łączny na szkody rzeczowe i osobowe Udział własny w szkodzie – wyjaśnienie pod tabelą
Zakres ubezpieczenia o.c. (włączenie klauzul dodatkowych, jeśli zakres podstawowy ubezpieczenia OC nie obejmuje niżej wymienionych ryzyk)	minimalne wymagane podlimity sumy gwarancyjnej dla klauzul

1) szkody powstałe po wykonaniu pracy lub usługi, wynikłe z ich nienależytego wykonania;	1) do wysokości sumy gwarancyjnej
2) szkody wynikłe z działania młotów pneumatycznych, hydraulicznych lub kafarów – jeśli realizacja kontraktu wymaga użycia takich urządzeń	2) do wysokości sumy gwarancyjnej
3) szkody wyrządzone przez pojazdy niepodlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej	3) min. 50% wartości kontraktu brutto nie więcej niż 1 mln zł
4) szkody wyrządzone w podziemnych instalacjach lub urządzeniach w czasie wykonywania prac lub usług przez osoby objęte ubezpieczeniem - jeśli realizacja kontraktu jest związana z takim ryzykiem	4) min. 50% wartości kontraktu brutto nie więcej niż 1 mln zł
5) szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa	5) do wysokości sumy gwarancyjnej

Udział własny w szkodzie:

Zamawiający wymaga, aby umowa ubezpieczenia nie zawierała udziału własnego, franszyzy redukcyjnej czy też franszyzy integralnej. Jeśli wykonawca wyznacza w umowie ubezpieczenia udział własny, franszyzę redukcyjną lub franszyzę integralną – wtedy do umowy należy wprowadzić następującą zasadę wypłaty odszkodowań:

wypłata odszkodowania będzie realizowana na rzecz poszkodowanego w pełnej wysokości wyliczonej przez ubezpieczyciela wartości szkody – bez potrącania ustalonych w polisie fransyz/udziałów własnych. Ubezpieczony każdorazowo po realizacji wypłaty odszkodowania na rzecz poszkodowanego będzie zobowiązany do zwrotu na konto ubezpieczyciela kwoty wynikającej z franszyzy określonej w polisie.

W przypadku wprowadzenia w/w zapisu dotyczącego wypłaty odszkodowań – o wysokości franszyzy / udziału własnego decyduje ubezpieczony.

UBEZPIECZENIE RYZYK BUDOWY I MONTAŻU:

Postanowienia ogólne dotyczące ubezpieczenia ryzyk budowy i montażu	
Ubezpieczający - strona odpowiedzialna za zawarcie i utrzymanie w mocy wymaganych ubezpieczeń	Wykonawca
Ubezpieczony	Zamawiający, Wykonawca, podwykonawcy
Okres ubezpieczenia dla ryzyk budowy i montażu	od daty przekazania Wykonawcy przez Zamawiającego terenu budowy do daty odbioru końcowego + okres konserwacji minimum 3 miesiące
Wymagany zakres ubezpieczenia	suma ubezpieczenia i udział własny
Ubezpieczenie - robót kontraktowych; - materiałów oraz instalacji będących przedmiotem budowy / montażu; w zakresie wszystkich ryzyk budowy i montażu z włączeniem klauzuli reprezentantów	Sumę ubezpieczenia stanowi wartość kontraktu brutto (cena ofertowa brutto z podatkiem VAT) Maksymalny udział własny: 10.000 PLN dla szkód rzeczowych powstałych na skutek żywiołów natury / sił przyrody 5.000,0 PLN dla pozostałych szkód Limit na koszty usunięcia pozostałości po szkodzie: min. 20% wartości szkody
Włączenie klauzuli rozszerzającej zakres ochrony o szkody w mieniu znajdującym się na terenie budowy lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, stanowiącym własność lub będącym w posiadaniu właściciela lub zarządcy nieruchomości, na której prowadzone są roboty .	Suma ubezpieczenia: min. 200.000 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia Maksymalny udział własny: 10.000 PLN dla szkód rzeczowych powstałych na skutek żywiołów natury/sił przyrody 5.000,0 PLN dla pozostałych szkód

Włączenie klauzuli rozszerzającej zakres ochrony o szkody w ubezpieczonym obiekcie budowlanym lub montażowym powstałe w okresie gwarancyjnym (po dacie odbioru) oraz szkody powstałe w okresie gwarancyjnym na skutek zdarzenia zaistniałego podczas wykonywania robót budowlano –montażowych w podstawowym okresie ubezpieczenia. (konserwacja – rozszerzone pokrycie).	Okres konserwacji: minimum 3 miesiące Maksymalny udział własny 5.000,0 PLN
Włączenie klauzul rozszerzających zakres ochrony – pokrycie ryzyka producenta i ryzyka projektanta.	Suma ubezpieczenia: wartość kontraktu brutto Maksymalny udział własny 5.000,0 PLN

- 3) Umowy i polisy ubezpieczenia będą dostarczone przez Wykonawcę Zamawiającemu najpóźniej do dnia przekazania terenu budowy.
- 4) Umowy ubezpieczenia powinny zapewniać wypłatę odszkodowania płatnego w walucie polskiej, w kwotach określonych w powyższej tabeli.
- 5) Jeżeli wraz z dowodami opłacenia składek wykonawca nie dostarczy jakiegokolwiek z żądanych umów ubezpieczenia, to Zamawiający wezwie Wykonawcę do ich dostarczenia w terminie 5 dni kalendarzowych od wezwania. W przypadku niedostarczenia umów jw. w wyznaczonym terminie Zamawiający ma prawo odstąpienia od umowy zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy.
- 6) Żadne zmiany warunków ubezpieczenia nie zostaną dokonane bez zgody Zamawiającego.
- 7) Obie strony będą przestrzegać wszystkich warunków zawartych w umowach ubezpieczeniowych.

9. Zagrożenia stanowiące ryzyko Wykonawcy

- 1) Od daty protokolarnego przejęcia terenu budowy, aż do chwili odbioru robót Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za wszelkie szkody wynikłe na tym terenie.
- 2) W okresie usuwania przez Wykonawcę wad ujawnionych w robotach, aż do wystawienia świadectwa usunięcia wad, zagrożenia stanowiące ryzyko Wykonawcy obejmują uszkodzenie ciała, śmierć oraz szkodę w mieniu stanowiącym własność Zamawiającego lub Wykonawcy.

10. Roboty tymczasowe

- 1) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania, utrzymania w stanie nadającym się do użytku oraz likwidacji wszystkich robót tymczasowych, niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia.
- 2) Zakres robót tymczasowych określa projekt organizacji robót zaakceptowany przez Zamawiającego. Jeżeli Zamawiający nie zgłosi zastrzeżeń do projektu organizacji robót w ciągu 7 dni kalendarzowych uważa się, że zaakceptował projekt organizacji robót.

11. Wykopalka i odkrycia

Wszystkie przedmioty o znaczeniu historycznym lub innych bądź też przedstawiające znaczną wartość, odkryte na terenie budowy, będą przekazane pod opiekę i w zarząd Zamawiającego. Wykonawca niezwłocznie podejmie wszelkie racjonalne kroki zapobiegające zabieraniu lub uszkodzaniu tych znalezisk przez personel Wykonawcy lub osoby trzecie. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Zamawiającego o takich odkryciach i wykona jego polecenia co do obchodzenia się z nimi i dalszego trybu postępowania.

12. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wymaganej wysokości, będzie ważne do daty 30 dni późniejszej od daty wystawienia protokołu odbioru końcowego robót. Część zabezpieczenia należytego wykonania umowy przeznaczona na okres rękojmi za wady będzie ważna do daty 15 dni późniejszej od daty wystawienia protokołu odbioru gwarancyjnego robót.

13. Koszt napraw

Szkody zaistniałe w robotach lub materiałach przeznaczonych do wbudowania w roboty w okresie między terminem rozpoczęcia robót i terminem ich zakończenia oraz szkody zaistniałe w okresie odpowiedzialności Wykonawcy za wady spowodowane w tym okresie, pozostające w bezpośrednim związku z usuwaniem wad, będą naprawione przez Wykonawcę i na jego wyłączny koszt.

14. Wymagania dotyczące zatrudniania na podstawie umów o pracę

- 1) Zamawiający wymaga, aby w okresie od dnia przekazania Wykonawcy terenu robót do dnia odbioru końcowego, osoby które będą świadczyły pracę u Wykonawcy lub Podwykonawcy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.), zwane dalej „Pracownikiem” lub „Pracownikami”, zatrudnione były na

podstawie umowy o pracę. Wymaganie powyższe dotyczy pracowników wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia określone w OPZ.

- 2) W terminie 28 dni od dnia zawarcia umowy Wykonawca przedłoży Zamawiającemu pisemny wykaz pracowników Wykonawcy i/lub Podwykonawców, o których mowa w pkt 1, ze wskazaniem stanowisk i czynności, jakie będą oni wykonywać oraz przypisanych do każdego z pracowników stawkach wynagrodzenia, jak również przedłoży Zamawiającemu pisemne oświadczenie w przedmiocie niezatrudniania przez Wykonawcę i/lub Podwykonawców przez cały okres realizacji przedmiotu niniejszej umowy pracowników na warunkach nierespektujących obowiązujących regulacji prawa pracy, w tym wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i/lub minimalnej stawki godzinowej. Wykonawca raz w miesiącu przekaże Zamawiającemu zaktualizowany Wykaz pracowników Wykonawcy lub Podwykonawcy, o których mowa w pkt 1 z uwzględnieniem zapisów niniejszej umowy. W każdym dniu realizacji przedmiotowej umowy przedstawiciel Wykonawcy zobowiązany jest posiadać pisemną listę obecności pracowników.
- 3) Zamawiający ma prawo do kontroli spełnienia przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w pkt 1, poprzez zbadanie rzeczywistych warunków zatrudnienia. Zamawiający ma prawo również żądać przedstawienia do wglądu niezbędnych dokumentów w tym zakresie, w tym kopii umów o pracę. Ponadto Zamawiający jest uprawniony do odebrania od pracowników oświadczeń w przedmiocie posiadania zawartych umów o pracę. Zamawiający może zwracać się także do Państwowej Inspekcji Pracy celem weryfikacji zatrudnienia pracowników realizujących przedmiot zamówienia. Wykonawca zapewnia Zamawiającemu możliwość przeprowadzenia identyfikacji pracowników wykonujących przedmiot umowy z ramienia Wykonawcy i jego ewentualnych podwykonawców zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 4) Niedopełnianie przez Wykonawcę obowiązku zatrudniania pracowników wykonujących roboty na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy, o którym mowa w ust. 1, lub naruszanie wymogów związanych z wykazywaniem spełniania tego obowiązku będzie skutkowało naliczaniem kar umownych określonych w niniejszej umowie.
- 5) Niespełnianie wymogów, o których mowa w pkt 1 – 4, w tym nieprzedłożenie przez Wykonawcę wymaganych informacji zgodnie z pkt 3, może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
- 6) Wykonawca zobowiązuje się, że przed rozpoczęciem wykonania przedmiotu umowy Pracownicy wykonujący roboty zostaną przeszkoleni w zakresie przepisów BHP oraz przepisów o ochronie danych osobowych oraz będą posiadali aktualne badania lekarskie, niezbędne do wykonania powierzonych im obowiązków.
- 7) Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wyposażenie Pracowników wykonujących roboty oraz za ich bezpieczeństwo w trakcie wykonywania przedmiotu umowy.
- 8) Zmiana Pracownika wykonującego roboty będzie możliwa w następującej sytuacji:
  - a) na żądanie Zamawiającego w przypadku nienależytego wykonania przez niego robót;
  - b) na wniosek Wykonawcy uzasadniony obiektywnymi okolicznościami.
- 9) Wykonawca zobowiązuje się poinformować Zamawiającego w formie pisemnej o zmianie pracownika wykonującego roboty budowlane w terminie 7 dni roboczych od zaistnienia takiej zmiany. W przypadku dokonania takiej zmiany Wykonawca zobowiązany będzie do potwierdzenia, iż osoba ta spełnia wymagania określone w SIWZ oraz umowie. Zapisy pkt 1 – 7 stosuje się odpowiednio.
- 10) Zmiana pracownika wykonującego roboty skutkuje zmianą Wykazu Pracowników wykonujących roboty i nie wymaga zawierania przez Strony aneksu do umowy.

KONTROLA JAKOŚCI I ODBIORY ROBÓT

§ 10

1. Zasady przestrzegania wymagań dotyczących należytej jakości robót

- 1) Zasady przestrzegania wymagań dotyczących należytej jakości robót określa plan i program zapewnienia jakości, stanowiący integralną część dokumentów budowy.

- 2) Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania w toku realizacji robót, wymagań dotyczących stosowania materiałów, wyrobów i urządzeń oraz sposobów wykonania robót, wynikających z dokumentacji projektowej oraz ze specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót.
- 3) Przestrzeganie wymogów, o których mowa w pkt. 2 nadzorują i potwierdzają inspektorzy nadzoru inwestorskiego.

2. Ujawnianie i usuwanie wad i usterek w czasie realizacji robót

- 1) W przypadku ujawnienia wad i usterek w robotach Zamawiający ma prawo żądania ich usunięcia w określonym terminie na własny koszt Wykonawcy, a Wykonawca zobowiązuje się do ich usunięcia. Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie 14 dni od daty upływu terminu wyznaczonego (ich zgłoszenia) przez Zamawiającego na usunięcie, to Zamawiający może zlecić usunięcie ich stronie trzeciej na koszt Wykonawcy, na co Wykonawca oświadcza, że wyraża zgodę. Zamawiający jest zobowiązany powiadomić Wykonawcę co najmniej 3 dni wcześniej o zamiarze zlecenia usunięcia wad stronie trzeciej.
- 2) Jeżeli dla ustalenia zaistnienia wad niezbędne jest dokonanie prób, badań, odkryć lub ekspertyz, to Zamawiający ma prawo polecić Wykonawcy dokonanie tych czynności na jego koszt. W przypadku, jeżeli te czynności przesądzą, że wady w robotach nie wystąpiły, Wykonawca będzie miał prawo żądać od Zamawiającego zwrotu poniesionych z tego tytułu kosztów. Przed sporządzeniem ekspertyzy Wykonawca musi uzyskać akceptację Zamawiającego, osoby/podmiotu, która sporządzać będzie ekspertyzę. Nie zgłoszenie przez zamawiającego w ciągu 7 dni kalendarzowych zastrzeżeń do kandydatury osoby / podmiotu sporządzającej ekspertyzę oznacza jej akceptację.

3. Odbiory

- 1) Rodzaje odbiorów
Do podstawowych obowiązków zamawiającego należy dokonywanie odbiorów robót.
Ustala się następujące rodzaje odbiorów robót:
  - a) odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu
  - b) odbiór końcowy
  - c) odbiór likwidacji wad i usterek w okresie rękojmi i gwarancji
  - d) odbiór gwarancyjny.
- 2) Odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu dokonuje upoważniony Inspektor nadzoru inwestorskiego na wniosek Wykonawcy, w terminie 7 dni kalendarzowych od daty otrzymania zawiadomienia o wykonaniu tych robót – w postaci wpisu w dzienniku budowy.
- 3) Odbioru końcowego dokonuje się w terminie 14 dni kalendarzowych po całkowitym zakończeniu wszystkich robót bez wad składających się na przedmiot umowy na podstawie oświadczenia Kierownika budowy oraz innych czynności przewidzianych przepisami ustawy Prawo Budowlane, potwierdzonych przez Zamawiającego. Potwierdzenie takie następuje po usunięciu wszystkich wad stwierdzonych przez Zamawiającego.
- 4) Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale Zamawiającego, upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego oraz w obecności Wykonawcy.
- 5) W terminie 14 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem odbioru końcowego Wykonawca dostarczy Zamawiającemu, kompletną dokumentację powykonawczą, o której mowa w § 4 ust. 7.
- 6) Zgłoszony przez Wykonawcę do odbioru końcowego przedmiot umowy musi spełniać warunek pełnej jego gotowości technicznej, formalno – prawnej i użytkowej do celów, którym ma służyć i winien być zgodny z przepisami obowiązującego prawa oraz wykonany zgodnie z wymogami określonymi umową.
- 7) Istotne wady stwierdzone przy odbiorze powodują niedokonanie odbioru, a Wykonawca zobowiązany jest usunąć je na własny koszt w terminie ustalonym i ponownie dokonać zgłoszenia przedmiotu umowy do odbioru. Zamawiający zobowiązuje się dokonać odbioru w ciągu 14 dni kalendarzowych od daty otrzymania zawiadomienia
- 8) Odbiór w trakcie okresu rękojmi i gwarancji jest dokonywany przez Zamawiającego z udziałem użytkownika oraz Wykonawcy (albo Wykonawcy zastępczego) formie protokolarnej i ma na celu stwierdzenie wykonania robót naprawczych wynikających z rękojmi i gwarancji za wady fizyczne ujawnione podczas przeprowadzanych przeglądów gwarancyjnych.
- 9) Odbiór gwarancyjny jest dokonywany przez Zamawiającego przy udziale użytkownika i Wykonawcy w formie protokolarnej po usunięciu wszystkich wad ujawnionych w okresie rękojmi i

gwarancji jakości pod warunkiem, że zostały one zgłoszone przez Zamawiającego Wykonawcy w terminie 14 dni kalendarzowych od ich ujawnienia przy czym wady te powinny zostać ujawnione i zgłoszone w okresie gwarancji jak i rękojmi za wady. Zwalnia on Wykonawcę z wszystkich zobowiązań wynikających z umowy dotyczących usuwania wad.

WYNAGRODZENIA

§ 11

1. Wynagrodzenie Wykonawcy

- 1) Zamawiający ma obowiązek zapłaty Wykonawcy umówionego wynagrodzenia. Ustalona w umowie wysokość wynagrodzenia ryczałtowego jest ostateczna z zastrzeżeniem § 3 ust. 4, niezależnie od rozmiaru robót budowlanych i innych świadczeń oraz ponoszonych przez Wykonawcę kosztów ich realizacji.
- 2) Ustala się, że wynagrodzenie Wykonawcy uwzględnia wszystkie obowiązujące w Polsce podatki, włącznie z podatkiem VAT oraz opłaty celne i inne opłaty związane z wykonywaniem przedmiotu umowy.
- 3) W przypadku realizacji niniejszej umowy z udziałem Podwykonawców zgodnie z § 9 ust. 3 pkt 13 Wykonawca wraz z fakturą końcową, o której mowa w ust. 2 pkt. 1 lit. c, zobowiązany jest do przedłożenia dowodów zapłaty wszelkich należności przysługujących Podwykonawcom (i dalszym Podwykonawcom) za zrealizowane przez nich roboty oraz listy Podwykonawców (i dalszych Podwykonawców) biorących udział w realizacji niniejszej umowy.
- 4) Zapłata wynagrodzenia Wykonawcy będzie dokonywana w walucie polskiej i wszystkie płatności będą dokonywane w tej walucie (art. 358 § 1 KC).
- 5) Niedopuszczalne jest dokonywanie przelewu (cesji) wierzytelności przysługujących Wykonawcy z tytułu realizacji przedmiotu niniejszej umowy bez zgody Zamawiającego. Naruszenie tego zastrzeżenia skutkuje nałożeniem na Wykonawcę kary umownej w wysokości określonej w niniejszej umowie.

2. Rozliczenia i płatności

- 1) Wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy z zastrzeżeniem pkt 2 płatne będzie na podstawie:
  - a) faktur przejściowych wystawianych średnio jeden raz w miesiącu w oparciu o Wykaz robót wykonanych częściowo (sporządzany zgodnie ze stopniem zaawansowania wykonanych robót, potwierdzony przez Inspektora Nadzoru) oraz Szczegółową Kalkulację Cenową, o której mowa w pkt 5, łączna wartość faktur przejściowych nie może przekroczyć 90 % wynagrodzenia umownego za roboty, o którym mowa w § 3 ust. 2;
  - b) faktury końcowej o wartości co najmniej 10 % wynagrodzenia umownego za roboty, o którym mowa w § 3 ust. 2, wystawionej na podstawie protokołu odbioru końcowego przedmiotu umowy.
- 2) W zakresie przedmiotu niniejszej umowy obejmującej zamówienie na roboty budowlane, w realizacji których uczestniczą Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy, zgodnie z zapisami umowy Wykonawca wraz z fakturami składanymi w trybie określonym w pkt 1 zobowiązany jest do przedłożenia dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom biorącym udział w realizacji tych robót, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, lub którzy zawarli przedłożone Zamawiającemu umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi, oraz listy Podwykonawców i dalszych Podwykonawców biorących udział w realizacji odebranych robót, których dotyczy wystawiona przez Wykonawcę faktura uwzględniająca zestawienie kwot należnych Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom. W przypadku nieprzedłożenia przez Wykonawcę przedmiotowych dowodów zgodnie z zapisami niniejszej umowy kwota wynagrodzenia odpowiadająca nieprzedstawionym dowodom zapłaty zostanie przez Zamawiającego złożona do depozytu sądowego na podstawie art. 143c ust. 5 pkt 2 ustawy PZP, zgodnie z art. 467 – 470 KC lub Zamawiający dokona w tym zakresie bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego określonym wyżej Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom na zasadach określonych w art. 143c ustawy PZP.

- 3) W przypadku realizacji niniejszej umowy z udziałem Podwykonawców zgodnie z zapisami niniejszej umowy Wykonawca wraz z fakturą końcową, o której mowa w pkt 1 lit. b, zobowiązany jest do przedłożenia dowodów zapłaty wszelkich należności przysługujących Podwykonawcom (i dalszym Podwykonawcom) biorącym udział w realizacji umowy oraz listy Podwykonawców (i dalszych Podwykonawców) biorących udział w realizacji niniejszej umowy uwzględniającej zestawienie kwot zapłaconych Podwykonawcom (i dalszym Podwykonawcom).
- 4) Wykonawca nie powierzy Podwykonawcom wykonania innego zakresu zamówienia niż wskazany w ofercie bez uprzedniego ujawnienia informacji w tym przedmiocie w ramach Wykazu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 1, z zastrzeżeniem § 9 ust. 5.
- 5) Podstawą rozliczeń z Wykonawcą, o których mowa w ust. 2, będzie przedstawiona przez Wykonawcę po zawarciu niniejszej umowy i zatwierdzona przez Zamawiającego Szczegółowa Kalkulacja Cenowa. W terminie 14 dni od daty zawarcia umowy Wykonawca przedłoży Zamawiającemu Szczegółową Kalkulację Cenową przedstawiającą rozbić ceny ofertowej (całkowitego wynagrodzenia umownego, o którym mowa w § 3 ust. 2 na poszczególne asortymenty robót wyszczególnione w przedmiarze robót. Zamawiający w terminie 14 dni od daty jej przedłożenia dokona akceptacji przedstawionej Szczegółowej Kalkulacji Cenowej albo wezwie Wykonawcę do jej zmiany w wyznaczonym terminie w szczególności gdy ceny jednostkowe będą odbiegać o więcej niż 40% od średnich cen z sekocenbudu (obowiązujących w dacie sporządzenia tej kalkulacji). Zatwierdzona przez Zamawiającego Szczegółowa Kalkulacja Cenowa stanowi podstawę dokonywania rozliczeń w zakresie określonym w ust. 2.
- 6) Wszystkie faktury wystawiane przez Wykonawcę w ramach realizacji niniejszej umowy winny zawierać następujące dane:
NABYWCA:
Województwo Małopolskie
ul. Basztowa 22, 31-156 Kraków
NIP: 676-217-83-37
ODBIORCA:
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie
ul. Głowackiego 56, 30-085 Kraków.
Faktury należy składać do Zamawiającego (wskazanego na fakturze Odbiorcy).
- 7) Faktury płatne będą przez ZDW w ciągu 30 dni od daty otrzymania na rachunek Wykonawcy .....
- 8) Zmiana konta Wykonawcy może nastąpić na podstawie pisemnego oświadczenia Wykonawcy podpisanego przez osobę uprawnioną do reprezentacji. Zmiana konta nie wymaga sporządzenia aneksu do niniejszej umowy.
- 9) Jako termin dokonania zapłaty wynagrodzenia uważany będzie dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.

ZAKOŃCZENIE ROBÓT I PRZEKAZANIE DO UŻYTKU

§ 12

1. Zakończenie robót

- 1) Wykonawca przygotowuje materiały do wniosku o pozwolenie na użytkowanie przed terminem realizacji określonym w § 4 ust. 4.
- 2) Okoliczność zakończenia robót Wykonawca zgłasza na piśmie zgodnie z § 10 ust. 3.

2. Zasady odpowiedzialności za wady przedmiotu zamówienia po zakończeniu robót

- 1) Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne w okresie ustalonym w § 4 ust. 8 i na zasadach określonych w KC.
- 2) Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości na okres podany w § 4 ust. 8.
- 3) Dokument gwarancyjny w rozumieniu KC stanowią zapisy niniejszej umowy (§ 4 ust. 8).
- 4) Okres odpowiedzialności Wykonawcy wobec Zamawiającego z tytułu rękojmi za wady fizyczne oraz gwarancji jakości rozpoczyna się od daty odbioru końcowego.
- 5) Jeżeli w okresie gwarancji przedmiot objęty gwarancją lub jego część w zakresie dotyczącym sieci elektroenergetycznych dwukrotnie będzie przedmiotem reklamacji, to przy trzeciej reklamacji

podlega wymianie na nowy, wolny od wad, bez względu na możliwość i dopuszczalność jego naprawy. Postanowienia niniejszego ustępu nie wykluczają możliwości żądania wymiany wadliwego przedmiotu objętego gwarancją w zakresie dotyczącym sieci elektroenergetycznych na nowy, wolny od wad już przy pierwszej lub drugiej reklamacji.

- 6) W przypadku wymiany przez Wykonawcę wadliwego przedmiotu objętego gwarancją lub jego wadliwej części na nowy, Wykonawca zobowiązany jest do odbioru od Zamawiającego wadliwego przedmiotu objętego gwarancją lub jego wadliwej części i usunięcia wszelkich skutków tego odbioru.
- 7) Zamawiający może zgłaszać wady w dowolnym terminie trwania gwarancji i rękojmi, a Wykonawca zobowiązuje się je usunąć w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego. Wykonawca zobowiązuje się niezwłocznie potwierdzić na piśmie, faksem lub pocztą elektroniczną otrzymanie zgłoszenia wady. Jeżeli w terminie 24 godzin od zgłoszenia wady Wykonawca nie potwierdzi jej otrzymania, uważa się, że Wykonawca takie potwierdzenie złożył z chwilą upływu tego terminu. Usunięcie wad uniemożliwiających prawidłową eksploatację elementów sieci elektroenergetycznych, gazowych itp. powinno nastąpić nie później niż w terminie 7 dni od chwili otrzymania przez Wykonawcę zawiadomienia o dostrzeżonej wadzie.
- 8) Jeżeli Wykonawca nie usunie wad w terminie opisanym w pkt. 7 Zamawiający może zlecić usunięcie ich stronie trzeciej na koszt Wykonawcy, na co Wykonawca oświadcza, że wyraża zgodę. Zamawiający jest zobowiązany powiadomić Wykonawcę co najmniej 3 dni wcześniej o zamiarze zlecenia usunięcia wad stronie trzeciej.
- 9) Do biegu terminu gwarancji i rękojmi stosuje się art. 581 Kodeksu Cywilnego.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ Z TYTUŁU NIETYTUŁU NIEWYKONANIA LUB NIENALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY

§ 13

1. Oprócz wypadków wymienionych w art. 644 KC Zamawiający zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy bez negatywnych skutków prawnych dla Zamawiającego, w tym uiszczenia kar ze strony Zamawiającego, jeżeli:
  - 1) zaistnieje istotna zmiana okoliczności powodująca, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy
  - 2) Wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem lub realizacją umowy tak dalece, że nie gwarantuje to zakończenia prac w terminie umownym
  - 3) Wykonawca nie rozpoczął robót w terminie 14 dni kalendarzowych od daty przekazania terenu budowy lub nie przystąpił do odbioru terenu budowy w terminie określonym w § 4 ust. 1, chyba że Wykonawca wykaże, iż niedotrzymanie tych terminów wynika z przyczyn od niego niezależnych.
  - 4) Wykonawca przerwał z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy realizację robót i przerwa ta trwała dłużej niż 28 dni kalendarzowych
  - 5) Wykonawca nie dostarczy dokumentów potwierdzających zawarcie wymaganych ubezpieczeń oraz opłaconych polis w terminach określonym w § 9 ust. 8.
  - 6) Wykonawca wykonuje przedmiot umowy w sposób nienależyty, wadliwy albo sprzeczny z umową,
  - 7) Wykonawca minimum dwukrotnie naruszył zasady zgłaszania Podwykonawców określone w niniejszej umowie,
  - 8) Wykonawca narusza wymagania dotyczące zatrudniania na podstawie umowy o pracę określone w niniejszej umowie lub minimum dwukrotnie naruszył zasady przedkładania wymaganych informacji w zakresie wykazania spełniania tych wymogów.
2. Odstąpienie od umowy powinno nastąpić w formie pisemnej w terminie 30 dni kalendarzowych od daty powzięcia wiadomości o zaistnieniu okoliczności określonych w ust. 1 i musi zawierać uzasadnienie.
3. Odstąpienie od umowy przez Zamawiającego ma skutek na przyszłość w zakresie rozliczeń stron i nie umniejsza żadnych uprawnień Zamawiającego z umowy (w tym uprawnienia do naliczenia kar umownych, także za opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy) oraz innego tytułu (w tym z wszelkich gwarancji należytego wykonania umowy).
4. W przypadkach określonych w ust. 1 Wykonawca może żądać jedynie wynagrodzenia należnego mu z tytułu realizacji wykonanej części umowy, bez prawa dochodzenia kar umownych.

5. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od umowy w szczególności, jeżeli Zamawiający zawiadomi Wykonawcę, iż wobec zaistnienia uprzednio nieprzewidzianych okoliczności nie będzie mógł spełnić swoich zobowiązań umownych wobec Wykonawcy w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o zaistnieniu tych okoliczności.
6. W przypadku odstąpienia od umowy Wykonawcę oraz Zamawiającego obciążają następujące obowiązki szczególne:
  - 1) Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym na swój koszt
  - 2) Wykonawca sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych robót nieobjętych niniejszą umową, jeżeli odstąpienie od umowy nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego
  - 3) Wykonawca zgłosi do dokonania przez Zamawiającego odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczonych,
  - 4) w terminie 30 dni kalendarzowych od zgłoszenia, o którym mowa w pkt 3, Wykonawca przy udziale Zamawiającego sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji robót w toku wraz kosztorysem powykonawczym wg stanu na dzień odstąpienia; protokół inwentaryzacji robót w toku będzie podstawą do wystawienia faktury VAT przez Wykonawcę
  - 5) Wykonawca niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni kalendarzowych, usunie z terenu robót urządzenia zaplecza przez niego dostarczone.
7. Zamawiający w razie odstąpienia od umowy zobowiązany jest do:
  - 1) dokonania odbioru robót przerwanych w terminie 30 dni kalendarzowych od daty przerwania oraz do zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia, w terminie określonym w § 11 ust. 2 pkt. 4
  - 2) przyjęcia od Wykonawcy terenu robót pod swój dozór w terminie 14 dni kalendarzowych od daty odstąpienia od umowy.

§ 14

1. Za niewykonanie lub nienależyte wykonywanie przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest do zapłacenia kar umownych w szczególności z tytułu:
  - 1) opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy – w wysokości 0,1% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 3 ust. 2, za każdy kalendarzowy dzień opóźnienia, licząc od ustalonego w § 4 ust. 4 terminu wykonania przedmiotu umowy z uwzględnieniem § 4 ust 5 przy ustalaniu dnia wykonania przedmiotu umowy,
  - 2) opóźnienia w usunięciu wad przedmiotu umowy ujawnionych podczas odbioru lub w okresie obowiązywania gwarancji i rękojmi – w wysokości 0,1% wynagrodzenia umownego brutto o którym mowa w § 3 ust. 2, za każdy kalendarzowy dzień opóźnienia, licząc od wyznaczonego przez Zamawiającego terminu na usunięcie wad, a w przypadku braku jego wyznaczenia z upływem terminu określonego w ust. 11.
  - 3) odstąpienia od umowy lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w §3 ust. 2.
  - 4) braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – w wysokości 0,1 % wynagrodzenia umownego brutto dla danego zakresu robót wykonywanych w podwykonawstwie, za każdy przypadek uchylenia się od wypłaty wynagrodzenia,
  - 5) nieprzedłożenia Zamawiającemu do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany zgodnie z § 9 ust. 3 pkt 1 i pkt 18 – w wysokości 5 000,00 zł za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 6) nieprzedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany objętych obowiązkiem przedkładania umów zgodnie z § 9 ust.3 pkt 3 i 13 oraz pkt 18 – w wysokości 5 000,00 zł za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 7) braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty – w wysokości 0,1 % całkowitego wynagrodzenia umownego brutto dla danego zakresu robót wykonywanych w podwykonawstwie za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 8) dokonania przelewu (cesji) wierzytelności z naruszeniem zapisów § 11 ust. 1 pkt 5 – w wysokości 0,1% całkowitego wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 3 ust. 2,

- 9) niedopełnienia wymogu zatrudniania pracowników wykonujących roboty na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy lub niedopełnienia wymogów związanych z wykazaniem spełniania tego obowiązku – w wysokości 5 000,00 zł za każdy przypadek stwierdzenia powyższego uchybienia w stosunku do pojedynczego pracownika.

Łączna wysokość kar umownych nie przekroczy 10 % wynagrodzenia umownego brutto.

2. Strony uzgadniają że kary umowne przewidziane w niniejszej umowie potrącane będą z wystawionej przez Wykonawcę faktury, a gdyby okazało się to niemożliwe, Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty kar na rachunek Zamawiającego w ciągu 30 dni od dnia otrzymania noty obciążeniowej
3. Jeżeli kara umowna nie pokrywa poniesionej szkody strony mogą dochodzić odszkodowania uzupełniającego.
4. W przypadku stwierdzenia nienależytego wykonania przedmiotu umowy Wykonawca jest zobowiązany do nieodpłatnego usunięcia wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, a w przypadku braku takiego wyznaczenia w terminie do 14 dni od daty powiadomienia Wykonawcy.
5. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie z wynagrodzenia naliczonych kar określonych niniejszą umową.
6. Kary umowne z tytułu opóźnień w wykonaniu przez Wykonawcę poszczególnych obowiązków określonych w ust. 1 pkt 1 – 2 nie będą naliczane, jeżeli Wykonawca wykaże, że dane opóźnienie wynika z przyczyn od niego niezależnych.

PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (PRAWA AUTORSKIE)

§ 15

1. Wykonawca przenosi na Zamawiającego majątkowe prawa autorskie do wykonanej dokumentacji projektowej w zakresie korzystania z nich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i we wszystkich krajach za granicą, na następujących polach eksploatacji, obejmujących w szczególności:
- a) utrwalenie wszelkimi znanymi technikami, w tym techniką zapisu cyfrowego, elektronicznego, magnetycznego, światłoczułego, technikami drukarskimi, reprograficzną zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, w formie elektronicznej, jak i w sieciach multimedialnych na wszystkich nośnikach danych
  - b) zwielokrotnienie na nośnikach w technikach, o których mowa w lit. a;
  - c) publiczne udostępnienie nośników;
  - d) publiczne odtwarzanie, wystawianie i wyświetlanie;
  - e) wprowadzanie do pamięci komputera i do sieci multimedialnej w nieograniczonej ilości nadań i wielkości nakładów;
  - f) wprowadzanie do obrotu przy użyciu Internetu i innych technik przekazu danych wykorzystujących sieci telekomunikacyjne, informatyczne i bezprzewodowe;
  - g) publiczne udostępnianie przedmiotu umowy, w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym;
  - h) sporządzanie wersji obcojęzycznych;
  - i) zamieszczania w dokumentacji przetargowej oraz udostępnianie i umieszczanie na własnej stronie internetowej;
  - j) wykorzystywanie utworów oraz ich elementów do wykonywania nowych opracowań, w tym materiałów reklamowych i promocyjnych, strategii, koncepcji, planów itp., a także wykorzystywanie utworów oraz ich elementów do korzystania oraz rozpowszechniania opracowań, strategii, koncepcji, planów itp., oraz wyrażanie zgody na wykonywanie powyższego przez osoby trzecie (zgoda na wykonywanie praw zależnych);
  - k) tłumaczenie utworów w całości lub w części, a w szczególności na języki obce oraz zmiana i przepisanie na inny rodzaj zapisu bądź systemu;
  - l) w odniesieniu do sieci elektroenergetycznych i innych, wykorzystywanie utworów do realizacji urządzeń elektroenergetycznych i innych oraz do zaprojektowania i realizacji innych urządzeń elektroenergetycznych.

2. Wykonawca przenosi na Zamawiającego również prawo do wykonywania autorskich praw zależnych do opracowań przedmiotu umowy, w tym do rozporządzania i korzystania w zakresie, o którym mowa w ust. 1.
3. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1 i 2, dotyczy również powstałych w wyniku wykonywania przez Zamawiającego uprawnień, o których mowa w ust. 4, i nie jest ograniczone czasowo ani terytorialnie.
4. Wykonawca wyraża zgodę na wykonywanie przez Zamawiającego autorskich praw osobistych do przedmiotu umowy, według potrzeb Zamawiającego wynikających z przyjętego przez niego sposobu rozpowszechniania przedmiotu umowy dla celów informacyjnych, promocyjnych bądź komercyjnych, w szczególności na:
  - a) decydowanie o sposobie oznaczenia lub pomijaniu autorstwa;
  - b) decydowanie o rozpowszechnianiu całości lub części przedmiotu umowy, samodzielnie lub w połączeniu z innymi przedmiotami umów, w tym wyraża zgodę na swobodny wybór przez Zamawiającego czasu, miejsca oraz formy pierwszego publicznego udostępniania utworu.
5. Wykonawca zapewnia, że dokumentacja projektowa będzie wynikiem wyłącznie jego twórczości i nie będzie naruszała praw majątkowych ani osobistych osób trzecich. Wykonawca zobowiązuje się również, że przed dostarczeniem dokumentacji projektowej Zamawiającemu nie dokona żadnych rozporządzeń autorskimi prawami majątkowymi, nie udzieli żadnych licencji na korzystanie z tych praw, ani nie dokona ograniczeń wykonywania autorskich praw osobistych.
6. Łącznie z przekazaniem dokumentacji projektowej w tym również w przypadku przekazania części dokumentacji projektowej, w razie odstąpienia częściowego lub rozwiązania umowy, Wykonawca przenosi na rzecz Zamawiającego prawa autorskie majątkowe do przekazanego przedmiotu zamówienia i prawa do wykonywania praw zależnych bez dodatkowego wynagrodzenia.
7. Wykonawca wyraża zgodę na aktualizację i dokonywanie przeróbek dokumentacji projektowej (zmian, adaptacji, aktualizacji) oraz wykorzystywanie go w przyszłości na polach eksploatacji określonych powyżej, a także na zastosowanie, eksploatację i zbycie takich opracowań na polach eksploatacji określonych w ust. 1, bez konieczności uzyskiwania dodatkowej zgody twórcy, łącznie z prawem do udzielania w imieniu twórcy takiej zgody.
8. Wykonawca bez dodatkowego wynagrodzenia wyraża zgodę na aktualizację i dokonywanie przeróbek opracowań oraz wykorzystywanie ich w przyszłości na polach eksploatacji określonych powyżej.
9. Wykonawca do Protokołu przekazania prac projektowych dołączy oświadczenia projektantów o zobowiązaniu do pełnienia nadzoru autorskiego.
10. Wykonawca przenosi na Zamawiającego wyłączne prawo zezwalania na wykonywanie zależnych praw autorskich bez ograniczeń terytorialnych, czasowych i podmiotowych.
11. Twórca wyraża zgodę na wykonywanie przez Zamawiającego przysługujących twórcy praw osobistych do utworów i ich opracowań oraz dalszych opracowań, w tym sprawowanie nadzoru autorskiego.
12. Zamawiającemu będzie przysługiwać prawo przeniesienia uprawnień i obowiązków wynikających z umowy na osoby trzecie w zakresie, w jakim prawa i obowiązki te wynikają z niniejszego paragrafu umowy, w tym autorskich praw majątkowych do utworów i ich opracowań oraz udzielania dalszych upoważnień w sprawach, w których Zamawiający upoważniony został przez Wykonawcę na podstawie niniejszego paragrafu umowy.

ZMIANY UMOWY

§ 16

1. Dopuszczalne są zmiany postanowień umowy w zakresie określonym w art. 144 ustawy PZP.
2. Zamawiający przewiduje możliwość zmian umowy, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP, które mogą dotyczyć w szczególności następujących przypadków:
  - 1) zmiana postanowień umowy w przypadku zmiany przepisów prawnych istotnych dla realizacji przedmiotu umowy, w tym m.in. przewiduje się możliwość zmiany wysokości wynagrodzenia w przypadku zmiany:
    - a. stawki podatku od towarów i usług,
    - b. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

- c. zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne
– jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez Wykonawcę, na zasadach określonych w umowie,
- 2) zmiana, w tym wydłużenie, terminu wykonania zamówienia w związku z:
- a. wystąpieniem okoliczności zaistniałych w trakcie realizacji zamówienia, a w szczególności zaistnieniem niesprzyjających warunków atmosferycznych, geologicznych, czy hydrologicznych, zaistnieniem kolizji z sieciami infrastruktury lub wystąpieniem nieprzewidzianych prac archeologicznych, niepozwalających na wykonanie zamówienia, w szczególności robót bitumicznych, zgodnie z warunkami wykonania określonymi w Specyfikacjach Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych,
  - b. koniecznością usunięcia błędów lub wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej, jeżeli konieczność ta wynika z okoliczności, których Zamawiający nie mógł przewidzieć w momencie zawarcia umowy,
  - c. koniecznością wykonania zamówień dodatkowych niezbędnych do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego lub innych zamówień powiązanych, których udzielenie i wykonanie stało się konieczne lub celowe i które mają wpływ na termin realizacji niniejszego zamówienia,
  - d. ujawnieniem niezinventaryzowanych lub o odmiennym przebiegu niezgodnym z inwentaryzacją podziemnych sieci, instalacji lub urządzeń obcych i koniecznością wykonania robót związanych z ich zabezpieczeniem lub usunięciem kolizji,
  - e. zawieszeniem robót przez Zamawiającego z przyczyn niezależnych od Wykonawcy,
  - f. działaniem siły wyższej (np. klęski żywiołowe, strajki generalne lub lokalne) mającej bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania robót,
  - g. wystąpieniem wykopalisk uniemożliwiających wykonywanie robót,
  - h. zaistnieniem okoliczności będących następstwem działania organów administracji lub osób indywidualnych, w szczególności:
    - w przypadku przedłużenia się procedur administracyjnych na etapie wydawania opinii, uzgodnień, zgód, postanowień i decyzji administracyjnych, jeżeli przedłużenie to nie wynikało z winy Wykonawcy,
    - w przypadku przedłużających się konsultacji społecznych, protestów mieszkańców, bądź innych podmiotów, których dotyczy realizacja zamówienia, które mają wpływ na termin realizacji przedmiotu umowy,
    - w przypadku wystąpienia nieprzewidywanych w momencie zawarcia niniejszej umowy kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez Zamawiającego lub inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji, w sytuacji, gdy wykonywanie robót nie będzie możliwe ze względu na obowiązek skoordynowania robót z Wykonawcą innych robót wykonywanych na terenie budowy,
    - niemożliwej do przewidzenia w momencie zawarcia niniejszej umowy konieczności przesunięcia terminu przekazania terenu budowy,
  - i. wystąpieniem niezależnych od Wykonawcy przyczyn technologicznych wpływającymi na realizację przedmiotu zamówienia i przyjęte rozwiązania technologiczne,
  - j. wystąpieniem okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć pomimo zachowania należytej staranności,
  - k. zaistnieniem innych okoliczności niezależnych od Wykonawcy, a mających wpływ na termin realizacji zamówienia,
  - l. zmianą przepisów prawnych obowiązujących w dniu zawarcia umowy, mającą wpływ na realizację zamówienia,
  - m. wystąpieniem nadzwyczajnych warunków pogodowych niepozwalających na wykonanie zamówienia w terminie,
  - n. wystąpieniem sprzeciwu właścicieli terenu na prowadzenie robót, w tym prac przygotowawczych (pomiarów geodezyjnych, odkrywek geologicznych, itp.)
  - o. wystąpieniem opadów atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie prac w terenie zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i wiedzą techniczną,

- pod warunkiem wyrażenia zgody przez Zamawiającego; termin realizacji zamówienia może ulec wydłużeniu o czas trwania okoliczności stanowiących przeszkody w realizacji przedmiotu umowy (w tym o okres niezbędny do przywrócenia warunków umożliwiających właściwą i zgodną ze sztuką techniczną realizację prac);
- 3) zmiana trybu, zasad i terminów rozliczeń wynagrodzenia umownego w przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających taką zmianą, w szczególności wynikających z zasad dofinansowania projektu w ramach programów zewnętrznych lub zapisów planu rzeczowo-finansowego Zamawiającego,
  - 4) zmiana technologii wykonania danego zakresu robót określonego w dokumentacji projektowej pod warunkiem, iż nie spowoduje ona obniżenia jakości wykonania zamówienia, obniżenia trwałości jego przedmiotu i wzrostu kosztów jego późniejszego utrzymania oraz pod warunkiem wyrażenia zgody przez Zamawiającego; zmiana taka musi zostać spowodowana uzasadniającymi je okolicznościami zaistniałymi w trakcie realizacji przedmiotu umowy, w szczególności:
    - a) pojawieniem się na rynku materiałów, sprzętu lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na zmniejszenie kosztów realizacji robót, kosztów eksploatacji inwestycji lub umożliwiających uzyskanie lepszej jakości robót,
    - b) pojawieniem się nowszej technologii wykonania robót pozwalającej na skrócenie czasu realizacji robót, zmniejszenie kosztów realizacji robót lub kosztów eksploatacji inwestycji,
    - c) zmianą przepisów prawa powodującą konieczność zrealizowania inwestycji przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych;
  - 5) niezależne od stron zmiany dotyczące osób kluczowych dla realizacji umowy, m.in. Kierownika Budowy; zmiana tych osób musi być uzasadniona przez Wykonawcę i zaakceptowana przez Zamawiającego, a kwalifikacje i doświadczenie wskazanych w zastępstwie osób muszą być co najmniej takie same, jakie były określone na etapie postępowania o udzielenie zamówienia (tj. zarówno w ramach określonych przez Zamawiającego warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej, jak i przy uwzględnieniu kryteriów oceny ofert dotyczących doświadczenia takich osób, jeżeli na gruncie postępowania tego typu kryteria zostały postawione i oferta złożona przez Wykonawcę uzyskała w ramach takich kryteriów określoną liczbę punktów za wykazane stosowne doświadczenie danej osoby);
  - 6) zmiana postanowień umowy w sytuacji wystąpienia zamówień dodatkowych lub innych zamówień powiązanych, niezbędnych do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego, których wykonanie stało się konieczne lub celowe i które mają wpływ na realizację niniejszego zamówienia;
  - 7) zmiana trybu realizacji zamówienia w zakresie:
    - a. rezygnacji z podwykonawstwa dla części zamówienia, którą Wykonawca wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy,
    - b. wystąpienia konieczności zmiany podwykonawcy dla części zamówienia, którą Wykonawca wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy, za zgodą Zamawiającego i z zachowaniem zasad dotyczących podwykonawców określonych w niniejszej umowie,
    - c. wystąpienia uzasadnionego przypadku konieczności realizacji przez podwykonawcę części zamówienia, której Wykonawca nie wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy, za zgodą Zamawiającego i z zachowaniem zasad dotyczących podwykonawców określonych w niniejszej umowie,
    - d. wystąpienia uzasadnionego przypadku konieczności realizacji przez podwykonawcę części zamówienia, która została zastrzeżona przez Zamawiającego jako kluczowa część zamówienia do osobistego wykonania przez Wykonawcę, za zgodą Zamawiającego i z zachowaniem zasad dotyczących podwykonawców określonych w niniejszej umowie,
    - e. wystąpienia uzasadnionego przypadku konieczności zmiany podmiotów, na zasobach których opierał się Wykonawca wykazując na etapie postępowania o udzielenie zamówienia spełnianie warunków udziału w postępowaniu, za zgodą Zamawiającego i pod warunkiem, że odnośnie nowego podmiotu wykazane zostanie spełnianie warunków udziału w postępowaniu w zakresie nie mniejszym, niż wykazane zostało to na etapie postępowania o udzielenie zamówienia, a podmiot ten złoży pisemne potwierdzenie udostępnienia Wykonawcy niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia,
- w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych wcześniej przez Wykonawcę okoliczności związanych w szczególności ze zmianami organizacyjnymi, kadrowymi, problemami finansowymi,

- zmianami w zakresie całości prowadzonej działalności, czy innymi kwestiami mającymi wpływ na organizację procesu realizacji zamówienia po stronie Wykonawcy;
- 8) zmiany warunków realizacji i zakresu przedmiotowego umowy niezbędne do prawidłowej realizacji zamówienia związane z:
- a. koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa lub zapobieżenia awarii,
  - b. koniecznością spowodowaną zmianą obowiązujących przepisów prawa powodującą, że realizacja przedmiotu umowy w niezmienionej postaci stanie się niecelowa,
  - c. wystąpieniem okoliczności powodujących, że niemożliwe jest zrealizowanie przedmiotu umowy w założony w OPZ sposób zgodnie z zasadami sztuki inżynierskiej, które nie były możliwe do przewidzenia w momencie zawarcia umowy,
  - d. zaistnieniem okoliczności leżących po stronie Zamawiającego, w szczególności spowodowanych sytuacją finansową, zdolnościami płatniczymi, warunkami organizacyjnymi lub okolicznościami, które nie były możliwe do przewidzenia w momencie zawarcia umowy,
  - e. koniecznością wypadkowej modyfikacji zasad płatności wynagrodzenia umownego (m.in. trybu i częstotliwości wystawiania faktur, zasad i terminów rozliczeń i dokonywania płatności między stronami) oraz zasad i trybu odbioru przedmiotu zamówienia (m.in. rodzajów i terminów dokonywania czynności odbiorowych), wynikającą w szczególności z zasad dofinansowania projektu w ramach programów zewnętrznych lub potrzeby wydatkowania środków budżetowych ujętych w planie rzeczowo-finansowym Zamawiającego z uwagi na zamknięcie danego roku budżetowego, czy zaistnienia innej okoliczności uzasadniającej wprowadzenie takiej modyfikacji,
  - f. zaistnieniem niemożliwych do wcześniejszego przewidzenia i niezależnych od stron umowy okoliczności powodujących niecelowość, zbędność, czy bezzasadność realizacji poszczególnych elementów przedmiotu zamówienia z punktu widzenia realizowanego zamówienia, jego społeczno-gospodarczego przeznaczenia, czy interesu społecznego lub interesu Zamawiającego jako dysponenta środków publicznych, w szczególności dotyczących robót ziemnych, robót w obrębie cieków wodnych zlokalizowanych na terenie budowy, nawierzchni, chodników i ciągów pieszo-rowerowych, zatok autobusowych, obiektów inżynierskich, elementów odwodnienia, oświetlenia drogi, docelowej organizacji ruchu, czy urządzeń ochrony środowiska oraz sieci i urządzeń obcych, przy jednoczesnym obniżeniu wynagrodzenia umownego o wartość niezrealizowanych elementów przedmiotu zamówienia,
  - g. zaistnieniem innej niemożliwej do przewidzenia w momencie zawarcia umowy okoliczności prawnej, ekonomicznej lub technicznej, za którą żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, skutkującej brakiem możliwości należytego wykonania umowy zgodnie z SIWZ;
- 9) porządkujące i informacyjne zmiany postanowień umowy, w szczególności związane ze:
- a) zmianą formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy,
  - b) zmianą zabezpieczenia należytego wykonania umowy w związku ze zmianą warunków realizacji umowy,
  - c) zmianą danych identyfikacyjnych (w tym adresowych i teleadresowych) strony umowy i osób reprezentujących stronę (w szczególności z powodu nieprzewidzianych zmian organizacyjnych, choroby, wypadków losowych);
- 10) zmiany o charakterze podmiotowym w zakresie Wykonawcy zamówienia, jeżeli po stronie Wykonawcy występują podmioty działające wspólnie, o których mowa w art. 23 i 141 ustawy PZP (np. konsorcjum, spółka cywilna) i w trakcie realizacji umowy wystąpią okoliczności uniemożliwiające lub utrudniające dalsze działanie wszystkim podmiotom tworzącym stronę wykonawczą, w szczególności, gdyby została ogłoszona upadłość lub otwarta została likwidacja jednego lub kilku z tych podmiotów – w takim przypadku dopuszcza się za uprzednią zgodą Zamawiającego przejęcie obowiązków Wykonawcy umowy przez pozostałe podmioty tworzące stronę wykonawczą celem dokończenia realizacji umowy na niezmienionych warunkach przedmiotowych;
- 11) zmiany postanowień umowy korzystne z punktu widzenia realizowanego zamówienia, jego społeczno-gospodarczego przeznaczenia, czy interesu społecznego lub interesu Zamawiającego jako dysponenta środków publicznych, a polegające m.in. na możliwości ograniczenia zakresu

przedmiotowego umowy na skutek okoliczności niemożliwych wcześniej do przewidzenia, obniżenia wynagrodzenia umownego w przypadku ograniczenia zakresu przedmiotowego umowy, modyfikacji zasad płatności wynagrodzenia umownego w związku z realizacją płatności w ramach programów zewnętrznych lub potrzebą wydatkowania środków budżetowych ujętych w planie rzeczowo-finansowym Zamawiającego z uwagi na zamknięcie danego roku budżetowego, czy zaistnieniem innej okoliczności uzasadniającej wprowadzenie takiej modyfikacji;

- 12) inne zmiany postanowień umowy związane z zaistnieniem okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.
3. Każdorazowo zmiana umowy może nastąpić wyłącznie na podstawie aneksu sporządzonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Zmiana umowy, jej uzupełnienie, rozwiązanie, odstąpienie lub wypowiedzenie wymaga zachowania formy pisemnej, pod rygorem nieważności.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 17

1. Wszelkie postanowienia umowy będą interpretowane na podstawie przepisów prawa polskiego.
2. Poszczególne części umowy będą stosowane i interpretowane w następującej kolejności:
  - 1) Umowa
  - 2) Szczegółowy zakres rzeczowy zadania
  - 3) Wykaz świadczeń niebędących robotami budowlanymi
  - 4) Oferta wybranego Wykonawcy
  - 5) Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ).
  - 6) Kopie umów ubezpieczenia OC i Ryzk Budowy i Montażu
  - 7) Dokumentacja projektowa oraz Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej
  - 8) Specyfikacje techniczne (ST)
3. W sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy prawa polskiego, a w szczególności PZP i PB oraz odpowiednie przepisy KC.
4. Językiem umowy będzie język polski.
5. Spory wynikłe przy realizacji niniejszej umowy rozstrzygać będzie Sąd właściwy miejscowo dla Zamawiającego.
6. Umowę sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, z tego dwa egzemplarze dla Zamawiającego i dwa egzemplarze dla Wykonawcy.

ZAMAWIAJĄCY:

(upoważnieni przedstawiciele)

WYKONAWCA:

(upoważnieni przedstawiciele)